

Ein Buchfinkenpaar das aus zwei beringten Vögeln bestand, wurde in demselben Revier 2 Sommer hintereinander festgestellt (1934 und 1935); das Weibchen wurde im Spätherbst 1935 in Belgien tot gefunden.

Nur in einem einzigen Falle wurde ein beringter Jungvogel im folgenden Sommer in der Beringungsgegend nistend angetroffen. Die Zahl der von mir während der Untersuchungsjahre in dieser Gegend beringten Jungvögel war 18.

In der beigefügten Tabelle sind die Ergebnisse der Beobachtungen übersichtlich zusammengestellt.

Nachtrag. Noch im Sommer 1939 kehrte einer der beringten Buchfinken zurück. Der Ring war jedoch stark abgenutzt und es gelang mir nicht zu entscheiden, ob die Nummer 857 oder 869 war. Dieser Vogel hatte also 7 Sommer (1933—39) in der Nähe des Beringungsplatzes genistet.

Bidrag till kännedom om järnsparven, *Prunella m. modularis* L., i Helsingfors-trakten.

ERIC HOLMQUIST.

Följande uppgifter basera sig på iakttagelser gjorda i Helsingfors och Sibbo socknar.

Fåglarna N:o I, II och III i Helsingfors med ett inbördes avstånd av c:a 2 km. Fåglarna IV, V och VI i Sibbo. N:o V c:a 200 m från N:o IV åt väster, N:o VI c:a 500 m från N:o IV åt söder. Dessa fåglar visa rätt stora olikheter sinsemellan. N:o I minst skygg, ganska flitig sångare, men rösten för det mesta låg. N:o II och V ungefär lika, relativt skygga och ganska lata sångare. N:o IV en verkligt flitig sångare men rätt skygg. N:o III och VI mycket skygga och sjöngo sällan.

N:o I.

Helsingfors. Fuktig dæld i fröträdställning, enstaka större fröträd, gran och björk, tät bestånd av unggranar. En bäck slingrade sig igenom tät snår av al, björk, rönn och gran.

3. V. 1935. Sjungande hanne. Sången för det mesta svag och obetydlig, vilken den föredrog sittande i en grantopp. Vanligtvis drucknade sången i de andra fågellätena, taltrast, grå- och talgmes, rödhake och grönsiska,

ibland sjöng den dock starkare, så att sången tydligt kunde urskiljas. Vanligen dock svagt t. o. m. på 8 m håll. Rörde sig inom ett mycket begränsat område, med trenne grantoppar som älsklingsplatser. Emellanåt kilade den ned bland buskarna för att om en stund åter visa sig i en av de tre grantopparna. Boet halvfärdigt i ett tätt unggransbestånd, så tätt att granarna endast hade några varv grenar som en tofs i toppen, beläget i en 2.7 m hög gran, 1.6 m ovan marken. — 7. V. 35. Hannen sjöng flitigt, hona ej synlig. Boet litet mera färdigt. — 10. V. 35. I boet två ägg. Fåglar ej synliga, trots en väntan på 3 tim. — 14. V. 35. Hannen sjöng flitigt hela förmiddagen, för det mesta högt och klart. Flög en gång ned till boet och sjöng där lågt, liksom ned i halsen, påminnande i viss mån om trädgårdssångarens joddlande. Stod då på 3 m håll. Honan lämnade boet och hoppade tyst omkring i de närliggande granarna. Boet byggt huvudsakligast av fina grankvistar + grönmossa. Bobalen enbart av grönmossa. Yttre diameter 13×13 cm, höjd 12 cm. Bobalen $5.5 \times 5.5 \times 3.5$ cm. I boet 4 ägg. — 15. V. 35. Tvenne sjungande hannar samt en hona. Hannarna jagade varandra.

25. IV. 1937. En sjungande hanne, relativt skygg. Hördes även flere gånger under maj månad.

N:o II.

Helsinge. Mindre, torr blandskogsbacke, täta bestånd av små granar samt rikligt med ris och toppar efter avverkning.

5. V. 1935. En sjungande hanne. Sången *tittittl tittti*, påminnande något om trädkrypare. Sången ganska stark och klar. Fågeln mycket skygg, försvann totalt om en liten stund. — 9. V. 35. En sjungande hanne. Synlig c:a 5 minuter. — 17. V. 35. En hona hoppande oroligt omkring i små granar. — Bo vilande på en avsågad grantopp 40 cm ovan marken, en mindre grans grenar skyldes boet fullkomligt. Honan orädd och tyst, återvände till boet då jag avlägsnat mig c:a 4 m. Boet som föregående byggt av grankvistar + grönmossa. Yttre diameter 12×12 cm, höjd 10 cm. Bobalen $5 \times 5 \times 4.5$ cm. Äggen 5. Hannen ej synlig.

Närmaste grannar grön- och gråsiska, kungsfågel, rödhake, björk- och rödvingetrast.

N:o III.

Helsinge. Torr blandskogsbacke med täta unggransbestånd.

29. V. 1935. Bo i gran 1.4 m ovan marken. 3 några dagar gamla ungar, 1 rötägg. Honan låg på boet, försvann tyst. — 5. VI. 35. Sjungande hanne i boets närhet. Honan låg på boet, vilket den lämnade tyst och försvann, återvände om några minuter, ivrigt varnande. Lätet påminnande om rödhake eller grå flugsnappare. Hannen upphörde genast med sången och försvann i buskarna. Avlägsnade mig från boet. Honan tyst, hannen visade sig åter sjungande i en grantopp. — 10. VI. 35. Hannen sjungande i en grantopp. Sången för det mesta låg, fågeln skygg, dock ej så skygg som N:o II. Honan vid boet, tyst, försvann, om en stund åter synlig, varnande, varvid hannen tystnade och försvann. — Vid ett besök vid boet den 16. VI.

hade ungarna lämnat detta. Boet byggt som de föregående av grankvistar + grönmossa, bobalen dock fodrad med fjäder.

Under maj månad 1937—38 hördes på samma ställe en sjungande hanne, vilken för det mesta sjöng högt och klart och rätt flitigt om morgnarna. Sången tydligt urskiljbar från andra fågelläten.

N:o IV.

Sibbo. Blandskogskärr bevuxet med unggranar, alar, björkar och några enstaka tallar, på sina ställen mycket tätt, nästan ogenomträngligt.

13. VI. 1935. Sjungande hanne, sången merendels hög och klar, fågeln relativt skygg. Nytt, tomt bo i liten gran 40 cm ovan marken. Utmärkte tyvärr ej stället och kunde senare ej återfinna detta. — 14. VI. 35. Fågeln sjungande högt och klart hela dagen. Vid pausen i de andra fågellätena tydligt hörbar på 50 m. — 19. VI., 20. VI., 27. VI., 1. VII. 35. Sjungande hanne. Som närmaste grannar hade den svarthätta, trädgårds-, löv- och gransångare, rödhake, stjärtmes, tal-, rödvinge- och koltrast.

30. IV. 1936. En sjungande hanne. Sjöng hela tiden högt och klart, strofen räckte 5 sekunder och regelbundet 5 strofer per min. Sången föredrogs vanligen i en björktopp, verkade på nära håll ej alls enformig eller entonig. Motivet detsamma hela tiden, men genom att höja och sänka stämman åstadkoms rätt stor variation i det eljes rätt enformiga temat. Tvenne gamla bofynd, båda lågt i gran. — 7. V. 36. En sjungande hanne. Ett gammalt bo i gran 1.55 m ovan marken. Boet fanns ej ännu där den 3. VII. 35. — 13. V., 21. V., 37. V., 3. VI., 16. VI., 17. VI., 18. VI., 27. VI., 2. VII., 3. VII., 12. VII. 36. Fågeln sjöng flitigt hela dagen, på morgnarna hördes sången ända på 200 meters håll.

27. V., 9. VI. 1937. Fågeln sjöng som föregående år användande sig av samma träd.

N:o V.

Sibbo. Kärrkant, bevuxen med mycket täta unggransbestånd, enstaka större björkar, 200 m från N:o IV, dock ej samma kärr.

30. IV. 1936. Sjungande hanne, skyggare än föregående, rösten ej lika hög och klar samt synnerligen lat sångare. — 7. V., 13. V. 36. Hannen sjungande stundtals på förmiddagen. — 21. V. 36. Fågeln på verkligt sånghumör, kunde dock ej avlyssna sången på närmare håll än c:a 40—50 m, på vilket avstånd den verkade svag och entonig. Hona även synlig och jagade hannen henne, kommo de då rätt nära. Bo i mindre gran 1.25 m ovan marken innehållande 1 ägg. Boet byggt som de föregående huvudsakligast av fina grankvistar + grönmossa, bobalen dock i detta fodrat med mossans röda sporhusskaft. — 27. V. 36. Boet övergivet, hannen sjöng dock en stund närheten. 17. VI. 36. En sjungande hanne i kärrets motsatta kant 180 m från föregående bo. Bo emellan tvenne smågranar 0.65 m ovan marken. I boet 1 några dagar gammal unge samt ett ägg. Hannen försvann, men fortsatte om en stund sången från en annan trädtopp. Hona ej synlig, ej heller varnade hannen vid boet. — 18. VI. 36. Ungen död och halvt uppåten av myror.

Hannen sjöng c.a 25 m. från boet. Boet byggt som de föregående: gran-kvistar + grönmosa, bobalen dock fodrad med älgghår. Yttre diameter 12 × 14 cm. Höjd 7 cm. Bogropen 6 × 6 × 4.5 cm.

27. V. 1937. Fågeln sjöng som föregående år, även nu i samma träd, en torr björk. Avlyssnade sången under trädet och hördes den stark och fyllig, ej alls enformig. Dock visade fågeln sig som lat sångare. — 9. VI. 37. Fågeln hördes några gånger på förmiddagen.

N:o VI.

Sibbo. Samma lokal som N:o IV, 500 m ifrån denna i kärrets kant.

30. IV. 36. Fågeln sjöng tidigt på förmiddagen, mycket skygg, då jag skrämt den en gång, visade den sig ej mera på hela dagen. — 13. V. 36. Fågeln sjöng mycket litet på förmiddagen. — 21. V. 36. Fågeln sjöng nu i en backslutning c.a 100 m från föregående gång. Satt gömd där och kunde jag avlyssna den på c.a 12 meters håll och ljud sången synnerligen stark och fyllig. Den sjöng dock som vanligt endast några strofer för att åter försvinna. — 27. V. 36. Fågeln sjöng endast en strof på hela dagen.

Det senaste jag hört järnsparven sjunga är 12. IX. Fågeln sjöng högt och klart.

Zusammenfassung.¹⁾ **Zur Brutbiologie der Heckenbraunelle, *Prunella m. modularis* (L.), in der Gegend von Helsingfors.** Der Verf. hat 1935—37 diese in Finnland zwar weitverbreitete aber überall als selten betrachtete Art in der Gegend von Helsingfors (Kirchsp. Helsing und Sibbo) an 6 Stellen beobachtet sowie 5 Nester (nebst einen Ersatz- und 3 alten Nestern) gefunden. Der Biotop war teils bruchartiger, teils unversumpfter Wald; allen Fundstädten gemeinsam war dichter Fichtenunterwuchs, die Beschaffenheit des Altholzbestandes wies beträchtliche Variationen auf. Alle Nester befanden sich auf Fichten in 0.4—1.8 m Höhe. Das Nest bestand aus feinen Fichtenästen und grünem Moos. Folgende Massen werden angeführt:

Äusserer Diameter	Höhe	Nistmulde, Diameter	Nistmulde, Höhe
13 × 13 cm	12 cm	5.5 × 5.5 cm	3.5 cm
12 × 12 „	10 „	5 × 5 „	4.5 „
12 × 14 „	7 „	6 × 6 „	4.5 „

Der Beginn der Brutzeit wird durch die Angabe beleuchtet, dass am 10. V. 1935 ein Nest mit 2 unbebrüteten Eiern gefunden wurde. In allgemeinen scheint es jedoch typisch zu sein, dass manche Männchen auch auf der Höhe der Brutzeit die meiste Zeit sehr schweigsam sind oder nur ganz leise singen. Es ist nicht ausgeschlossen, dass gerade diese Eigentümlichkeit dazu beigetragen hat, dass die meisten unserer Ornithologen den Vogel so ausserordentlich selten beobachtet haben, und dass die Art tatsächlich häufiger vorkommt, als bisher angenommen wurde.

¹⁾ Von der Redaktion.